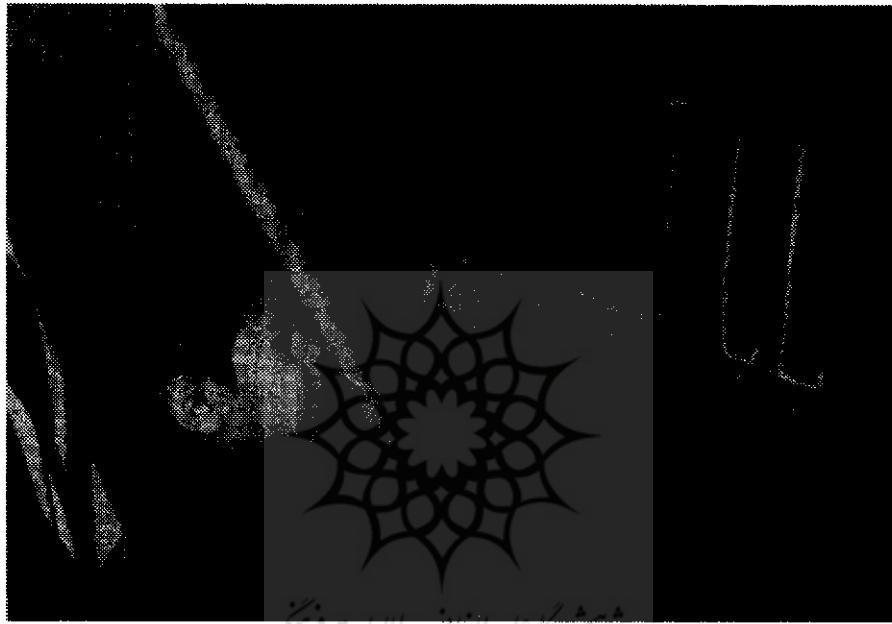

"دبستان" و تحول فرهنگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تریبیت نوباوگان و نوجوانان سالم و صالح،
متندیّن و متعهد ، هوشمند و عالم ، خلاق و
نوآور؛ از جمله اهداف متعالی نظام تعلیم و
تریبیت کشور است . لذا هرگونه سستی و
نارسایی در محقق شدن این هدفها،
اساسی ترین زیانها و خسارتها را در دراز مدت،
متوجه رشد و تحول و توسعه اجتماعی -
فرهنگی و اقتصادی - صنعتی کشور می نماید .
از این رو برنامه ریزی برای تحول بینایی دین
جامعه و توسعه پایدار، بدون توجه خاص به

دکتر غلامعلی افروز

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مدارس به مثابه پل های ارتباطی بین خانه و
اجتماع ، همواره بیشترین نقش را در انتقال
ارزشهای حاکم بر جامعه به خانواده ها عهده دار
بوده اند.

مدارس همانند با غها و بوستانها، با پرورش
شکوفه ها و نهالها، سرسیزی و خرمی و میوه ها
و ثمرات پربرکتی را برای سلامت و رشد
جامعه به ارمغان آورده اند.

کودک در یادگیری مطالعه درسی، توسعه کنشهای شناختی، پرورش خلاقیت‌های ذهنی، اکتساب مهارتهای اجتماعی، تمرین مسئولیت‌پذیری فردی و گروهی، پذیرش معیارها و ارزش‌های فرهنگی، توجه عمیق به رفتار الگوهای بزرگسال و همانندسازیهای پایدار.

دستان اولین تجربه اجتماعی کودکان به شکل رسمی است که پس از خانواده، بیشترین نقش را در فرایند شکل‌گیری شخصیت آنان در ابعاد گوناگون بر عهده دارد. همچنین پایه‌های اصلی تفکر علمی و خلاقیت ذهنی که با پرورش حس کنجکاوی و کاوشگری در کودکان نهاده می‌شود، در سالهای ارزشمند دستان تقویت می‌گردد و به صورت کشف و نوآوری در دوران نوجوانی و جوانی تبلور و عینیت می‌یابد.

آموزش‌پذیری کودکان در دوران دستان، حساس‌ترین و جدی‌ترین تحول شناختی - اجتماعی را در ایشان پذید می‌آورد. بدینهی است آن دسته از کودکان دستانی که پیش از ورود به مدرسه، در دوران محبت‌پذیری^۲ خوش از عطوفت و مهر و محبت والدین برخوردار شده و کانون خانواده برای آنان منبع تأمین اساسی ترین نیازهای فطری و خواشیدترین لحظات زندگی بوده است، در سالهای مدرسه در همانندسازی با معلمان، آموزش‌پذیری و اکتسابهای آموزشگاهی بسیار موفق هستند و چنانچه مدرسه در شرایط مطلوب آموزشی و پرورشی باشد، وجودشان مستعد هرگونه خلاقیت ذهنی و نوآوری فکری خواهد بود. چرا که جامعه امروز ما بیش از هر زمان دیگر نیازمند صاحبان ذهنی مبتکر و

رسالت خطیر مدارس در این مهم، امری منطقی و قابل حصول نیست. بهمین دلیل امام راحل رضوان الله تعالیٰ علیه فرمودند: "اگر بخواهیم جامعه را متحول کنیم، می‌بایست آموزش و پرورش متحول شود."^۱ بهیان دیگر ایجاد هرگونه تحول اساسی در نظام فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه، مستلزم تحول جدی در نظام تعلیم و تربیت کشور است؛ و این حقیقتی است که مورد تأیید و تأکید همه انسانهای فهیم، صاحبان تفکر منطقی و اندیشه‌های برتر و کارگزاران بصیر و دوراندیش جوامع بشری است.

اما سخن این است که مبنای و جهت این تحول چگونه باید باشد، مناسبترین بستر دگرگونی کدام است و سرداران و پیشگامان این تحول چه کسانی باید باشند؟

بررسی مطالعات انجام شده درباره این امر مهم و تجارب به دست آمده از برنامه‌ها و فعالیت‌های انجام پذیرفته در بسیاری از کشورها بیانگر این حقیقت است که مقطع ابتدایی، مناسب‌ترین بستر، کودکان دستانی، مطلوب‌ترین جمعیت و معلمان دوره ابتدایی، به متزله پیش‌تازان و سرداران عرصه‌های فرهنگی، مهمترین عوامل و نقش آفرینان اصلی این تحول اساسی هستند.

سنین دستانی از بسیاری جهات، مهمترین و حساس‌ترین دوره از ادوار رشد و تکوین شخصیت انسان است. در این دوره از رشد که در حد فاصل آشتفتگی دوره پیش‌دستان و التهاب دوره نوجوانی قرار دارد، کودکان عموماً از آرامش نسبی برخوردار هستند. نامیدن این دوره از رشد، تحت عنوان "سنین دستان" تأکیدی است بر قابلیت رشد محسوس ذهنی

خاص، به منزله دروازه‌های پیشرفت و تمدن و پایگاهها و سنگرهای مستحکم انقلاب اسلامی، می‌بایست نقطه عطف و مبنای آغازین هر نوع برنامه‌ریزی و تحول به شمار آیند.

در اینجا به عنوان نمونه، به برخی از اهداف اساسی، محورهای مهم و رسالهای خاطیر دوره دبستان، مقطوعی بایشترین جمیعت دانش آموزی کشور (حدود ۱۰ میلیون نفر)، در ایجاد تحول بنیادین در جامعه اشاره می‌گردد.

الف) دبستان و پرورش توان تفکر علمی در کودکان

همان گونه که پیشتر بدان اشاره شد، دوره دبستان مناسب‌ترین فرصت برای تقویت کنشهای ذهنی و یادگیری مطالب درسی است. دبستان می‌تواند مطلوب‌ترین محیط و شرایط برای پرورش و هدایت حس کنجکاوی و کاوشگری و کشف روابط میان اجزا و عناصر پدیده‌ها و مجموعه‌ها باشد. چراکه همه کودکان با سرشتی کنجکاو آفریده شده‌اند و کنجکاوی خمیرمایه خلاقیت و بستر خداجویی است. تبلور کنجکاوی، این موهبت الهی، در حدود سه تا چهار سالگی در خانواده و در تعامل کودک با والدین و معاشران تزدیک صورت می‌پذیرد. اما در بسیاری از موارد اولیای کودک بنا به دلایل عدیده، از جمله عدم معرفت و شناخت لازم نسبت به این امر مهم و اشتغال ذهنی و ضعف در برقراری ارتباط مؤثر و مفید با کودک، نمی‌توانند به گونه‌ای که بایسته و شایسته است این حس پژوهشگری کودکانه را هدایت و بارور سازند. "علیت" یکی از اساسی‌ترین مقاومات تفکر علمی است و نحوه آموزش علوم زیستی در این دوره، اثر قابل

نوآوری است که سر حلقه زنجیره علوم و فنون تو را در دست بگیرند و قله‌های رفیع صنعت و فن آوری برتر را مسخر خویش سازند. توجه به دبستان و سر ماشه گذاری مادی و معنوی در این امر مهم، به دلایل متعدد، منطقی‌ترین روش برای نیل به بالاترین کفایت‌های فرهنگی و اجتماعی و بیشترین قابلیت‌های فنی و اقتصادی است.

مدارس به طور عام و دبستانها به طور

شرايطي وارد هیستان می شوند که به رضت
تجارب ارزشمند زيان آموزي و يادگيري غني
گوشاهای بومي و محلی و بهره مندي
از رسانه های فرآگير و برنامه های سراسري صدا
و سيما، قادر به تکلم روان و سليس به زيان
رسمی كشور نیستند، لذا اين دبستان است و آن
علم فرزانه که می بايست با استفاده از کتابهای
درسي و برنامه های مؤثر آموزشی و ايجاد
فرصت های لازم برای تعریف و ممارست، به
آموزش بهینه زيان فارسي و تقویت آن همت
گمارد. چراکه زيان وسیله ارتباط و تبادل
اطلاعات و تجربیات، تعامل بين افراد، ابلاغ
پیام و انتقال ارزشها و پاسداری از فرهنگ و
وحدت ملی است.

ج) دبستان و پيشگيري از ناهنجاريهاي
اخلاقی و انحرافات رفتاري دوره نوجوانی
تربيدي نیست که بسیاری از مشکلات
اخلاقی، ناهنجاريهاي رفتاري و كژروهاي
اجتماعی درصد قابل اعتنایي از دانش آموزان،
در دوره ارزشمند، اما پرتلاطم "نوجوانی" ،
ريشه در نظام تربیتی ايشان در دوره اولیه رشد،
در کانون خانوارده و سالهای حساس دبستان
دارد.

اگر کارگزاران فرهنگی و مریبان پرورشی
نقش چندانی در تعلیم و تربیت صحیح و فرایند
شكل گیری شخصیت کودکان و ارضای نیازهای
اساسی ايشان در دوره پیش دبستانی ندارند، این
مسئولیت به طور ماضعف در دوره دبستان بر
دوش آنان سنگینی خواهد کرد. بنابراین هرگونه
ضعف در برقراری ارتباط مفید، مؤثر و متقابل
از طرف مریبان و معلم با کودکان دبستانی و
ناتوانی در حل تعارضات روانی و تقویت اعتماد

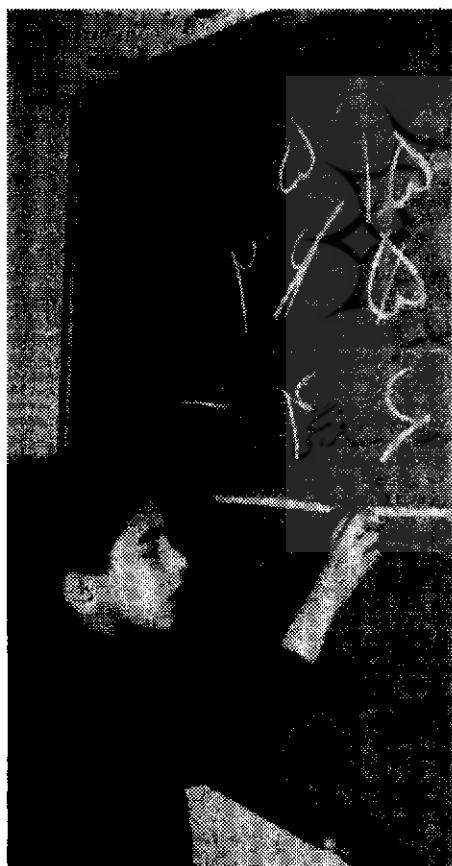
توجهی دارد و به کودکان فر صت می دهد که از
طريق مشاهده و تجربه، چگونگی روابط علی
را کشف نمایند و بر آن اساس به اندیشه و تفکر
درباره روابط بين عناصر و اجزای پدیده های
 مختلف پردازند. ارضای بهینه حس كنجکاوی
کودکان که متصنم ابعاد شناختی و احساسی
است، علاوه بر آنکه در چگونگی نگرش ايشان
نسبت به پدیده های گوناگون و ترغیب و تشویق
آنرا به اندیشیدن و جست و جوگری و انجام
فعالیت های ذهنی بیشترین تأثیر را دارد، در
بهداشت روانی و سازش یافتگی رفتاري
کودکان نیز فوق العاده مهم است. از این رو
انتظار به حق آن است که این حس كنجکاوی در
دبستان و با بهره گيری از شيوه های مختلف
تقویت شود و با تشویق رفتاري كنجکاوانه و
پروهشگرانه و نگرش علمی کودکان دبستانی،
زمینه ظهور خلاقیت های ذهنی و نوآوریهاي
فكري آنان فراهم گردد.

در هر حال تقویت بیش علمی، پرورش
تفکر منطقی و هدایت فعالیت های پروهشگرانه
کودکان دبستانی که از اهمیت فوق العاده ای
برخوردار است، از وظایف و رسالت های مهم
اولین نهاد آموزش رسمي کشور، یعنی
"دبستان" است.

ب) دبستان و تقویت و تحکیم زيان ملی
از دیگر رسالت های مهم "دبستان"، پرورش
مهارت های کلامی و تقویت زيان فارسي به عنوان
شناخت ترین مظاهر وحدت ملی و فرهنگی
است. در سرزمین پهناور ایران اسلامی، شاهد
پویایی و تداوم لهجه ها و گوشاهای گوناگون در
مناطق مختلف شهری و روستایی هستیم. از
آنجا که درصد قابل توجهی از کودکان در

مادربزرگ صورت می‌گیرد. البته بدیهی است که کودکان بیشتر آموختنی‌ها را از محبوب‌ترین الگوها فرا می‌گیرند و یادگیری مشاهده‌ای، مؤثرترین و پایدارترین یادگیری است.

هر قدر الگوهای اولیه کودک نظری پدر و مادر، پدربزرگ و مادربزرگ، با رفتار عاطفی و منطقی، محبت و صبوری و فراهم کردن زمینه تجرب خوشایند و دوست داشتنی برای او و ارضای نیازهای اساسی اش، در نزد کودک از محبوبیت و مطلوبیت بیشتری برخوردار باشند، فرایند هماندیشی، همانندسازی و

بسه‌نفس و احساس خودارزشمندی در این کودکان، و سرانجام تنبیه و تحقیر و تهدید کودکان توسط خانه و مدرسه و ایجاد احساس ناامنی روانی در ایشان و کشاکشها و ناکامیهای مکسر می‌تواند زمینه مساعدی برای آسیب‌پذیری احتمالی در دوران نوجوانی باشد؛ دورانی که دانش آموزان از کودکی برپیده، ولی هنوز به دنیای بزرگ‌سالی نپیوسته‌اند.

بدین ترتیب توجه به نیازهای اساسی کودکان در دوران دبستان و تلاش برای حسن ارضای این نیازها، حل تعارضات روانی و عاطفی، ایجاد امنیت خاطر و نشاط درونی، تقویت احساس خودپنداری مثبت و اعتماد به‌نفس، تشویق تلاشها و قابلیت‌های آنان، برقراری ارتباط مؤثر و مستمر عاطفی و منطقی با ایشان، پرهیز از هرگونه تنبیه و تحقیر شخصیت کودکان و تدارک خدمات مفید مشاوره‌ای برای کودکان و خانوارهای های آنها، اساسی‌ترین روش برای پیشگیری از مشکلات رفتاری دانش آموزان در سنین نوجوانی خواهد بود.

د) دبستان و همانندسازی کودکان با الگوها برای اغلب بچه‌های دبستانی، قبل از ورود به مدرسه، شخصیت و منش پدر و مادر، باورها و بیشش‌ها و رفتارهای مردمی و اجتماعی ایشان، اصلی‌ترین سرمشق و مؤثرترین الگوی زندگی است. از همین‌رو کودکان با دنیایی از باورها و ارزشها، ذهنیت‌ها و پیش‌فرضها و گاهی تردیدها و نگرانیها وارد مدرسه و کلاس می‌شوند. غالباً آموخته‌های کودکان پیش از ورود به مدرسه، برایه مشاهده و تقليد رفتار والدین و اطرافیان بزرگ‌سال مانند: پدربزرگ و

خاطرات شیرین زندگی با ایشان وارد مدرسه می‌شوند، مشتاقانه در جست‌وجوی ویژگی‌های مطلوب پدر و مادر در سیمای معلم هستند و تلاش می‌کنند قوی‌ترین روابط صمیمانه را با الگوی جدید یعنی "معلم" برقرار نمایند و بهنیکی از کلام و رفتارش بیاموزند.

اما آن دسته از کودکانی که با خاطرات و تجاربی ناخوشایند از تهدیدها، تنبیه‌ها، فهرها و کشاشهای والدین و محرومیت‌های عاطفی ناشی از آن، گام به نهاد مدرسه می‌گذارند، عموماً با نگرانی و تردید به معلم، این الگوی رفتاری تازه، نگریسته، سعی می‌کنند با احتیاط به او نزدیک شوند. این قبیل کودکان، هرگاه بر این باور باشند که الگوی بزرگسال جدید، یعنی معلم کلاس، به دور از تنبیه و تحقیر، همواره با چهره‌ای متسم و محبت و صبوری پذیرای وجود کودکان است، با همه وجود شیفته شخصیت معلم گردیده، با جان و دل با او همراه

الگوپذیری قویتر و پایدارتر می‌شود و میزان مقاومت کودک در برابر نگرشها، ارزشها و رفتارهای متفاوت و یا احیاناً مخالف بیشتر شده، امکان هرگونه تغییرپذیری سخت‌تر می‌نماید.

بعد از والدین، تجربه آشنایی با معلم و درک وجود او به مثابه الگویی مهم و مقتدر برای کودک، رخدادی فوق العاده حساس به شمار می‌آید.

اینک این دبستان و معلممان آن هستند که می‌باشد در شکل‌گیری شخصیت کودکان سهیم باشند و نقش حیاتی خود را در شکوفا نمودن ابعاد گوناگون شخصیت آنان، تقویت انگیزه‌های تحصیلی و متابلور ساختن ارزشها و رفتارهای متعالی ایفا کنند.

بدون شک کودکانی که با همه وجود پدر و مادر خویش را همانند محبوب‌ترین الگوهای رفتاری دوست می‌دارند و با کوله‌باری از

سردمداران لجام گسیختگی‌های فرهنگی ، به شیوه‌های گوناگون و به طور مستقیم و غیرمستقیم و با بهره‌گیری از ابزارهای روان‌شناختی ؟ اندیشه‌ها و باورهای دینی، ارزش‌های اخلاقی و هویت ملی یاران و حامیان انقلاب اسلامی ، بویژه کودکان و نوجوانان را هدف قرار داده و در جبهه عظیم فرهنگی ، سیاستی بی‌امان را با استفاده از همه امکانات ارتباطی ، وسائل ارتباط جمعی و شبکه‌های اطلاع رسانی ، ماهواره‌ها ، فیلم‌ها ، کتابها ، مجله‌ها ، بازیهای کامپیوترونیکی و کامپیوترا ، عکسها و عروشكها و حتی برخی عناصر خودباخته وطنی آغاز نموده است ، دیگر جای هیچ درنگی در هشیاری فرهنگی و تقویت احسان خودارزشمندی و اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان و ختنی کردن امیدهای دشمنان وجود ندارد.

واقع امر این است که حاکمیت جامعه اسلامی ، بویژه کارگزاران فرهنگی ؛ در حساس‌ترین دوره رشد کودکان در خانواده ، یعنی در سنین پیش‌دبستانی ، چندان نظراتی بر چگونگی شکل‌گیری باورها ، بینش‌ها ، رفتارها و در یک کلام ارکان شخصیت کودکان دنارند و تنها از طریق توصیه‌های عمومی ، خطابه‌های همگانی ، کلاسها و دوره‌های محدود آموزشی برای والدین ، کتابها و نشریه‌های فرهنگی و تربیتی و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی ، آن هم به شرط همسو و پذیرا بودن خانواده‌ها ، به هدایت والدین و مریان می‌پردازند. بدینه است که محدود مهدهای کودک و مراکز پیش دبستانی موجود نیز به دلایل گوناگون ، از جمله فقر برنامه‌های مفید و مؤثر ، نبود مریان بصیر و لایق و توانا و عدم نظارت و ارزیابی مستمر آنها ،

و همگام می‌شوند. در چینین شرایطی کودکان عمیقاً بالگوی خود همانندسازی می‌کنند و بیشترین تأثیرپذیری و تمکین را از خود نشان می‌دهند.

آری با نگرشی دوباره به " دستان " ، این مقطع فوق العاده حساس و ارزشمند تحصیلی ، در می‌باییم که این دوره از آموزش و پرورش کودکان و نویاگان در کنار توسعه مهارت‌های شناختی ، هموار نمودن بستر خلاقیت‌های ذهنی ، پرورش حس زیبایی شناختی ، تربیت بدنی و عاطفی و سازش یافته‌گاهی اجتماعی کودکان ، چه رسالت‌های خطیری در تقویت و پرورش ارزشها و رفتارهای مطلوب خانه و مدرسه و یا حل تعارضها و دوگانگی‌های نظام ارزشی این دونهاد و اصلاح و هدایت رفتارهای مطلوب کودکان بر عهده دارد.

پیش از این اشاره کردیم که در طول تاریخ و در تمامی جوامع ، مدارس همواره عهده‌دار مسؤولیت انتقال ارزش‌های حاکم بر جامعه به کودکان و نوجوانان و بالطبع از طریق ایشان به درون خانواده‌ها بوده‌اند. توجه به هویت اجتماعی ، تعلق به فرهنگ و ارزش‌های ملی ، تقویت احسان وطن دوستی و خودباوری ، تعظیم و تکریم ارزش‌های حاکم بر جامعه ، آمادگی در پاسداری از آزادگی و استقلال و ارزش‌های انقلاب ، از جمله مسائل مورد نظر در امر انتقال ارزش‌های است؛ و ما امروز در ایران اسلامی ، وارث انقلاب اسلامی و پدیدار شدن بزرگترین تحول فرهنگی و حاکمیت معیارهای قرآنی هستیم و بیشترین مسؤولیت را در پاسداری از والترین ارزشها بر عهده داریم.

زمانی که مهاجمان چراغ به دست و

می‌بایست مورد توجه فوق العاده قرار گیرند.
به بیان دیگر اصلی ترین سنگر انقلاب اسلامی و شاهراه و گذرگه اصلی پاسداری و استمرار ارزش‌های حاکم بر جامعه اسلامی و قوی ترین حلقة اتصال خانواده‌ها با کارگزاران جامعه، پرجمیعت‌ترین مقطع آموزشی یعنی "دبستان" است.

اما چه کسی می‌تواند به این امر مهم جامه عمل پیوшуند و نقش اصلی و حیاتی دبستانها را احیاء کرده، آغازگر تحول راستین در نظام آموزشی کشور باشد؟

چه کسی و با چه قابلیت‌هایی می‌تواند، کاستی‌های زندگی پیش دبستانی کودکان دبستانی را جبران کند و زمینه تعلم و تربیت مطلوب و پرورش شخصیت متعالی آنان را فراهم آورد؟
چه کسی و با کدام خصوصیات اخلاقی و اجتماعی و تجربه علمی و حرفه‌ای می‌تواند سازش یافتنگی‌های رفتاری و احساس مدرسه گریزی و آسیب‌پذیری‌های اجتماعی دوره "نوجوانی" را با حسن تربیت دبستانی پیشگیری کند؟

چه کسی و با کدام ویژگیهای شخصیتی، تحصیلات دانشگاهی، معرفت روان‌شناسی و بینش تربیتی می‌تواند حس کنجکاوی، توان کشف و نوآوری، انگیزه تلاش و رشد ذهنی، باورهای مذهبی، رفتارهای دینی، ارزش‌های متعالی اخلاقی و فرهنگی، احساسات و تعهدات ملی و انقلابی کودکان دبستانی را تربیت و تقویت نماید؟

چه کسی می‌تواند با بهره‌گیری از حلقة‌های پویای ارتباط میان خانه و مدرسه، یعنی نوآموزان دبستانی، با والدین ایشان به رایزنی و شور نشسته، آنان را در جهت همدلی، همراهی و همگامی با

در مجموع توانسته و نمی‌تواند نقشی فعال در این باره ایفا کند.

در چنین شرایطی همه امیدها و انتظارات متوجه سلامت فکری، تعهد و دلسوزی و تقدیم والدین به ارزش‌های اخلاقی و اسلامی و مساعد بودن کانون خانواده برای پرورش کودکان و نیواگان صالح خواهد بود. و اگر چنین نباشد، که متأسفانه در بسیاری از مواقع این چنین نیست و همه ساله شاهد ورود خیل عظیم کودکانی هستیم که با باورها و بینش‌های متفاوت و بعضًا مضاد وارد دبستان می‌شوند و محیط مدرسه و ارزش‌های حاکم در آن را به گونه‌ای کاملاً بیگانه از فضای فکری و فرهنگی خانه می‌بینند. در اینجاست که تعارضات روانی و فکری به تدریج آشکار می‌گردد و در صورتی که بهنحوی شایسته حل نشود، زمینه اضطراب و عصیانگری، احساس مدرسه گریزی و نابهنجاریهای رفتاری فراهم می‌گردد. لذا بایسته است که به خود آییم و با غور و تفھص در مورد وظایف و رسالتها، به مؤثرترین روشها در تعلیم و تربیت نسلی پویا، مولد و معهد بیندیشیم.

بدین ترتیب زمانی که کودکان پیش دبستانی وارد نظام رسمی تعلیم و تربیت کشون، یعنی "مقطع دبستان" می‌شوند، از جهات گوناگون، از جمله تقویت و توسعه مهارت‌های شناختی، پرورش خلاقیت‌های ذهنی، سلامت و بهداشت روانی، حل تعارضات و پیشگیری از انحرافات رفتاری در دوره پرتلایم "نوجوانی" و بویژه انتقال ارزش‌های حاکم بر جامعه و پرورش رفتارهای دینی، فضیلت‌های اخلاقی و تربیت و تقویت نگرشاهی متعالی اجتماعی، بینش‌های بحق سیاسی و احساسات انقلابی،

برنامه‌ها و ارزش‌های حاکم بر فضای معنوی مدرسه دبستانی باشد؟

چه کسی و با کدامین انگیزه و نیت متعالی ، با صبوری و عطوفت و منطق و استواری شخصیت مسی تواند کنجدکاری بچه‌ها را بارور ساخته ، خداجویی و دین‌باوری را در آنان متبلور نماید؟

چه کسی و با کدام عقیدت و بینش و با بهره‌مندی از چه روشی قادر خواهد بود مهارت‌های اجتماعی، مسؤولیت‌پذیری ، مشتباندیشی ، اعتقاد به نفس و احساس خود ارزشمندی را در کودکان دبستانی تقویت کرده، ایشان را در برابر محركهای آمیب‌رسان فرهنگی مصون نماید؟

و وحدت نظر و عمل در تعلیم و تربیت مطلوب فرزندان آماده سازد؟

چه کسی می‌تواند با شناخت صحیح ویژگیهای زیستی ، شناختی، عاطفی، روانی و اجتماعی کودکان دبستانی و پیش‌نیازهای اساسی ایشان ، مؤثرترین روشهای تربیتی را در شکونا کردن استعدادها و رشد متعالی شخصیت آنان اتخاذ نماید؟

چه کسی و با چه بینش و بصیرتی می‌تواند الگوی راستین و تمام عیار کودکان الگوی‌پذیر

"و پر شور ترین کودکان ، یعنی "دانش آموزان دبستانی " را برای ایقای تعهد و رسالت سترگ خود انتخاب کرده است .

و کلام آخر اینکه : عزت و سربلندی ، توانمندی و آفایی و استقلال و آزادگی جامعه اسلامی و دست یابی به برترین کفایتهای علمی و فنی و فتح قله‌های رفیع علوم و فنون ، سلامت و سعادت دنیوی و اخروی نوجوانان و جوانان کشور و مصنویت اخلاقی و فرهنگی ملت ، در گرو حضور فعال برگزیدگان دانش و معرفت ، صاحبان بالاترین درجات علمی و تعهدات مکتبی در "دبستانها" و مفتخر بودن ایشان به معلمی و با غبانی شکوفه‌ها و نونهالان بوستان ایران اسلامی است .

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- مضمون کلام امام راحل (ره)
- ۲- پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسی فرمایند: الولد سید سعی سنین ، عبد سعی سنین و وزیر سعی سنین - بجهه‌ها در هفت سال اول محبت پذیر ، در هفت سال دوم آموزش پذیر و در هفت سال سوم مشورت پذیرند . (نهج الفصاحه)
- ۳- کودکان دبستانی بیش از سایر دانش آموزان به رفتار الگوهای بزرگسال مثل پدر و مادر و معلم توجه دارند و مناسب‌ترین رابط تعامل ارزشها بین بزرگسالان خانه و اولیای مدرسه هستند .
- ۴- حضرت رسول (ص) فرمودند: آنکه بعثت لأنتم مکارم الاخلاق - من برای تکمیل مکارم اخلاقی برگزیده شدم .

چه کسی می‌تواند با افتخار حضور در دبستان و برقراری ارتباط با کودکان ، با تعلیم و تربیت پایدار و تأثیرگذاری در ساختار شخصیت آنان ، آینده پربرکت کشور و شکوفایی انقلاب اسلامی را تضمین نماید؟

چه کسی می‌تواند در سنگرهای دبستان و در میان کودکان ، این نونهالان بوستان انقلاب ، با عزمی آهنین و اراده‌ای خلل ناپذیر ، اندیشه‌ای متعالی و بینشی عمیق ، با چهره‌ای گشاده و رفتار صبورانه ، محبت‌آمیز ، ایثارگرانه و عادلانه ، در نهایت خویشتن داری و باکنشها و واکنش‌ها متعالی ، معلم باشد و مشاور ، مرئی باشد و الگو ، مصلح باشد و صالح ، امر باشد و عامل ، مرجع علم باشد و منع مهر ، مدیر باشد و مدیر ، مؤمن باشد و متهد ، محبوب کودکان باشد و مطلوب اولیاء ، امین خانه باشد و عزیز جامعه؟

و سرانجام آن کیست که همچون پیامبران عظام صلوات‌الله علیهم اجمعین ، رسالتش تکمیل مکارم اخلاق^۴ ، تعلیم و تربیت و هدایت انسانها به سوی فلاح و کمال است و در بین همه قشرها از بالاترین جایگاه و والاترین منزلت معنوی و اجتماعی برخوردار می‌باشد و در یک کلام ، آرزوی همه ، هیانند او شدن است؟ آری ، او برگزیده‌ای از فرزانگان جامعه است که با درک عمیق از مسؤولیتها و رسالتها ، خود را به زیور علم و اخلاق آراسته ، با بهره‌مندی از بالاترین دانش تخصصی و اشراف بر اصول و مبانی روان‌شناسی و تعلیم و تربیت و مسلح شدن به مؤثرترین روش‌های انتقال پیام ، به دور از دغدغه‌های اقتصادی ، با آرامش و احساس با شکوه خود ارزشمندی و با یک دنیا تعهد پیامبرانه ، جامه مقدس "معلمی" برتن کرده ، پربرکت‌ترین مکان ، یعنی "دبستان